

Nýtt fyribils fiskimark sett:

FISKIMARKIÐ sett til 12 mál

fyrir allar tjóðir uttan fyribils í 3—4 ár fyri Bretar, sum í hesi ár fáa 6 mál, men tá við fríðaðum okjum móti trolfiskiskapi í ávísa tíð á ávísum stóðum millum 6 og 12 sjómil sunnanfyri, vestanfyri og norðanfyri.

3-mála sáttmálin 1955—67 var ein vanlukku sáttmáli. — Tað eru allir menn idag samdir um.

Takið var at fáa hann av. Og í tí gjorda sáttmála verður tikið tað fyrivarni, at Føroyingar príncipielt halda fast við kravinum um 12 mál fiskimark út frá beinum basislinjum. Roynt varð sum kunnugt við samtyktini um, at vit áttu at flyta fiskimarkið út á 12 mál eins og Ísland.

Men vit vóru sáttmálabundnir — tað vóru Íslendingar ikki.

Bretar hildu fast uppá sáttmálan 1955—67 og vildu ikki góðkenna, at hann var burturdottin. Heldur ikki Íslands útflyting góðtók teir, men vardu sum kunnugt trolarar sínar við verjuskipum. Ísland hevur so stutt bara á pappírinum 12 mál sjómark, men ikki í veruleikanum yvir fyri Bretlendingum, sum stóðugt fiska inn móti 4 málum har uppi.

Sáttmáli er sáttmáli, og makt eiga vit onga heldur enn Ísland.

Samráðingarleiðin var tí tann einasta, um vit skuldu hava vón um áðrenn 1967 at fáa betri sjómark, um so ikki varð, at alheimsavgerð fall í sjómarks málinum fyri allar tjóðir. Og sjálvt um tilíki alheimsavgerð fall, varð tað ívalyst so, at hin fríviligi 1955—67 sáttmálin millum Føroyingar og Bretar kom at standa við, bara annar parturin helt fast um hann.

Vit finga samráðingar, og allir flokkar vórðu bodnir við.

MEN SO HENDIR TAÐ LÖGNA AT HVØRKÍ TJÓÐVELDIÐ — ELLA FÓLKAFLOKKURIN — VILDU VERA VIÐ Í HESUM SAMRÁÐINGUNUM.

Hesir ábyrgdarleysu menn hava so stutt ongum nakað at kasta fyri. Teirra tungur áttu at verið tigandi, um skammkensla var skapt í teim um, hvat ið so úrslitið varð av samráðingunum.

Úrslitið er hetta:

1) Vit hava fingið sett eitt 12-mála fiskimark fyri allar tjóðir uttan Bretar.

2) 1955—67 sáttmálin við Bretar er broyttur og stytur við minst 4 árum, og

3) ístaðin fyri 3-mála sjómarkið

hava Bretar gingið við til nú beinan vegin at góðkenna 6 mál sjómark, og

4) millum 6 og 12 mál hava vit sáttmáleysir við Bretar, og tá kunnu Bretar ikki nokta at góðkenna 12 sjómil sum fiskimark við Føroyar eisini fyri teir, tí teir hava við hesum nýggja sáttmálanum góðkent okkara setan av 12-mála fiskimarki fyri allar aðrar tjóðir.

Hesin nýggi sáttmáli gevur so stutt ikki bara beinleiðis fyrimunir sum okjan frá 3 til 6 mál fiskimarki yvir fyri Bretum, fríðað oki millum 6 og 12 fjórðingar fyri bretska trolfiskiskap, 12 mál sjómark fyri allar tjóðir uttan Bretar, men han hevur fingið Bretar at standa veigar aftan á 3—4 ár viðvíkjandi mótstöðu síni móti 12-fjórðinga sjómarkinum.

6) So gevur sáttmálin tað aftrat — líkt tí, sum javnaðarmenn høvdu í sínum viðgítta uppskoti í 1954 — at um tað innanfyri fyrstu 3—4 árin skuldi hent, at alheimsavgerðir skuldu fallið, sum geva viðari fiskimark enn setti í hesum sáttmála, skulu Føroyingar uttan dvøl fáa tað sama.

Hetta seinasta er stórsigur fyri javnaðarmannastóðuna!

Frítíðarlønin

Eg skilji, at menn hava verið ymiskir á máli um frítíðarlønina. Eg vil halda, at okkara menn hava kravt, at reiðararnir gjalda hesa løn. Tað er jú tað einasta náttúrliga. — Hetta siga teir nei til, Ber hetta ikki til, er einasti rætti vegurin, at gera sum P. M. Dam, lögmaður, hevur víst á: at áseta eitt útflytningsgjald.

Hvussu leingi skulu fiskimenn verða undirløntir fram um aðrar stættir?

Hvussu leingi skal hitt almenna

gjalda lønina fyri reiðararnar, ið frammanundan eru skattafrí?

Fiskimaður.

Leggur frá sær

14. januar var hin kenda lærarinnan í Funningi, Maria Ejde Petersen, 65 ár, og nú 1. mars leggur hon lærarinustarvið frá sær. Hon tók prógv í 1923. Til Funnings kom hon 1. jan. 1824 og hevur sostatt verið har í 35 ár. Mest sum alla tíðina — í 34 ár — hevur hon røkt formannstærvið í Funnings sjúkrahúsa.

SJÓNLEIKURIN »LÍTLI TODD«

Hjordis Thomsen

G. L. Samuelsen

Heri Jensen

Aftur hevur Havnar Sjonleikarfelag sýnt okkum ein frálíkan sjónleik.

Hetta er enski sjónleikurin »Lítli Todd« eftir Charlotte Hastings. G. Lindenskov Samuelsen hevur týtt hann, og vit kunnu í sama viðbragdi siga, at neyvan man nokur týðing av sjónleiki til føroyskt mál hava eydnast betri enn henda, so livandi og gott mál, sum her kemur fram, og so leikandi kett, at tað má vera

ein fragd fyri tey leikandi eins væl og fyri áhoyrararnar.

Leikurin er ein nútíðarmynd, og persónar og persónlyndi eru ógviliga væl lýst. Vit skulu ikki koma nærri inn á sjálvt innihaldið í leikinum — hann skal upplivast, men vit kunnu ikki lata vera at nevna, at sjáldsamt er á okkara leiðum at siggja ein so væl innspeldan leik. Tú sást ikki nakran taka eitt fótafet ov mikið ella ov lítið og eingi ónýðug hábrøgd av nokrum slag. Tú kendi ikki á tær, at hetta var ein leikur — nei, hetta var nakað, tú livdi við í alla tíðina — so fullkomið náttúrligt var leikað av øllum.

Tey flestu, ið leiktu, eru nýggj andlit á pallinum; men heppiliga er valt, og nógv arbeiði má vera lagt í venjingina eftir úrslitum at døma. Tað er ikki beint at nevna nakran av hesum sjónleikarum fram um annan, tey gjordu sitt besta, og tað var væl gjørt.

Kári Mouritsen

»Landsins frystihús«

Hósdagin varð framlagt uppskot um, at landið byggir og rekur frysti og flakavirki, eitt í hvørjari sýslu, og skulu hesi frystivirki kallast »Frystihús landsins«.

Hetta er eitt mál, sum mangan hevur verið talað um, og spurningurin um at reisa nútíðarhóskandi frysti- og flakavirki í landinum hevur leingi verið havdur á lofti millum munnna og eisini verið til um røðu á Føroya lögtingi. Einku veruligt er komið burtur úr hesum ætlunum. Nokur fá frystihús kunnu frysta og skera flok; men framleiðsla, ið munnar, hevur ikki verið. Tó hevur tað verið greitt, at slikt framleiðsla-mátti gerast neyðug fyri fiskiskap og fiskivinnu okkara.

Viðurskiptini fyri salt- og klippfiski her á landi eru tey, at mong av teim londum, sum keypa henda fisk, sjálvi eru farin at framleiða meira av honum. Sum heild sýnast møguleikarnir fyri saltfiska- og klippfiskasölu at vera avmarkaðir. Har aftrat koma serligir trupuleikar við sölu í summum marknaðarlondum okkara, nú seinast í Brasilíu.

OKTUR EFTIRSPURNINGUR

Eftirspurningurin eftir frystum fiski, sild og flokum er stóður og veksur javnt. Marknaðir fyri hesi vørur eru fyrst og fremst í Ameríku, Svøríki, Miðeuropu og Eystureuropu. Hesin

fiskiðnaður er so eisini týðandi táttur í fiskivinnu Norðmanna og Íslendinga og sýnist at bera seg væl betur og geva stórra úrtøku, bæði fyri skip og fiskimenn og fyri fyrirtøkurnar á landi, enn saltfiska- og klippfiskaframleiðslan.

Tað skuldi eisini ligið væl fyri, tí ráðevnið fáa vit jú frá fiskiskapinum undir Føroyum, t. d. hysu og brosmu. Hartil kemur so, at trolararnir eisini kunnu fiska kongafisk og annan fisk og so lata veiðuna til føroysku flakavirkini. Ein týðandi táttur er sjálvandi eisini sildin.

BYGGIKOSTNAÐUR

Hetta er eitt mál, sum má hava allarstørsta áhuga Føroyinganna, og ber í tað bórð at fáa arbeiði til fólk og at fremja framleiðsluðnaða landsins. Enn er málið bert komið fram og er ikki gjølla kannað, men roknað verður við, at byggikostnaðurin fer at liggja umleið millión krónur til hálvaaðru millión kr.

Hetta er eitt mál, sum gongur á javnaðarleiðina. Tað eru nógv pláss í Føroyum, ið treingja til slikt virki; men í lotuni eru nógvir uppgávur hjá landinum at taka sær av, so tað kundi verið útli til, at tjóðveldisflokkurin just ber uppskotið fram, nú hann sær, hvussu mong mál skulu loysast, sum krevja nógvá peningaløgu, og tí verður torført at taka henda tátt við nú, enn løgnari at sami flokkur gongur inn fyri slikt, tá just hann hevur verið við til at avtaka slikar fyrirkomur sum t. d. Landshandilin.